

Erhverv
J.nr. MST-523-00071
Ref. RALAS
Den 30. september 2008

Spørgsmål og svar vedr. brændeovnsbekendtgørelsen

Miljøministeriet får ofte henvendelser fra borgere og virksomheder om den nye brændeovnsbekendtgørelse (nr. 1432 af 11. december 2007 om regulering af luftforurening fra brændeovne og brænde kedler samt visse andre faste anlæg til energiproduktion, <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=105319>).

Nedenfor samles de mest almindelige spørgsmål og svar.

Resume af bekendtgørelsen

Nedenfor gives et kortfattet resume af bekendtgørelsen. Bemærk: Det er alene bekendtgørelsens tekst, der er gældende.

Om emissionskrav

Bekendtgørelsen gennemfører pr. 1. juni 2008 et krav om, at alle fyringsanlæg, der sælges, overdrages eller tilsluttes, skal være afprøvet på et akkrediteret prøvningslaboratorium mht. partikelemission. Afprøvningen kan ske efter norsk eller tysk prøvningsmetode eller tilsvarende prøvningsmetode fra EU, EFTA-lande eller Tyrkiet.

For serieproducerede fyringsanlæg (anlægstyper) kan man nøjes med at sende et enkelt eksemplar til afprøvning, hvis man efterfølgende gennemfører produktionskontrol.

Bekendtgørelsen kræver, at der følger en prøvningsattest med hver gang et fyringsanlæg sælges eller overdrages, og at ejeren får skorstensfejeren til at underskrive prøvningsattesten, når han og kontrollerer et nyttilsluttet fyringsanlæg. Ejeren skal opbevare prøvningsattesten så længe fyringsanlægget er tilsluttet.

Der er undtagelser for fyringsanlæg, som sælges sammen med det hus, hvor det er tilsluttet, for historiske fyringsanlæg produceret før 1940, for halmfyr, som tilsluttes i landzonen, for fyringsanlæg, der skal restaureres og genopsættes i samme bygning, samt for fyringsanlæg, der tilsluttes i fredede bygninger eller bygninger omfattet af museumslovens bilag 1. Der er også undtagelser for fyringsanlæg, der opbygges uden hjælp fra seriefremstillede sektioner enten på det sted, hvor fyringsanlægget skal anvendes, eller efter mål hertil, eksempelvis ikke-seriefremstillede masseovne og pejseindsatse.

Bekendtgørelsen indeholder endvidere bestemmelser om kontrol, tilsyn og straf samt regler for fremvisning af fyringsanlæg, der ikke lever op til bekendtgørelsens krav.

Om kommunernes beføjelser

Bekendtgørelsen præciserer kommunernes handlemuligheder overfor fyringsanlæg, der giver anledning til væsentlig forurening. Kommunerne kan meddele påbud eller forbud, eksempelvis om højere skorstene, om brugen af fyringsanlægget, om anvendt brændsel mv.

Endvidere giver bekendtgørelsen kommunerne mulighed for i en kommunal forskrift at stille skærpede krav til fyringsanlæg i nærmere klart afgrænsede områder.

Bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. januar 2008.

Ofte stillede spørgsmål

Generelt

Kan man få dispensation til at sælge ud af sit lager af fyringsanlæg uden prøvningsattester efter den 1. juni 2008?

Nej. Bekendtgørelsen giver ikke mulighed for dispensation.

Hvem sikrer, at man ikke tilslutter et ulovligt fyringsanlæg?

Skorstensfejeren skal altid syne installationen af et nyt fyringsanlæg, inden den tages i brug. Ejeren skal selv meddele skorstensfejeren, at der er opsat et nyt anlæg.

Kan man så bare installere et ulovligt fyringsanlæg, hvis man undlader at gøre skorstensfejer opmærksom herpå?

Nej, det er ulovligt og vil sandsynligvis blive opdaget. Ifølge skorstensfejerlauget har skorstensfejerne nemlig ret godt styr på, hvad der foregår i deres distrikter.

Må man tilslutte et fyringsanlæg uden prøvningsattester efter den 1. juni 2008, hvis det er købt før denne dato?

Nej. Reglerne gælder også ved tilslutning.

Hvad omfatter bekendtgørelsen

Er åbne ildsteder, f.eks. murede pejse uden låger, omfattet af bekendtgørelsen?

Nej. Kun fyringsanlæg med låger er omfattet.

Hvilke masseovne kan betragtes som opbygget af seriefremstillede præfabrikerede sektioner og dermed omfattet af brændeovnsbekendtgørelsens emissionskrav?

Hvis et fyringsanlæg, f.eks. en masseovn, en muret pejs med låger, eller en pejseindsats er et byggesæt, hvor ovnens kerne (brændkammer), består af seriefremstillede sektioner, så er det efter Miljøstyrelsens opfattelse omfattet af bekendtgørelsens emissionskrav. En enhed af den anlægstype, som udgøres af fyringsanlæg, der opbygges omkring den pågældende kerne, skal derfor afprøves for partikelemission, og en gyldig prøvningsattest skal følge hvert eksemplar (brændkammer/kerne). Masseovne, murede pejse med låger og pejseindsatse er således også omfattet af bekendtgørelsens emissionskrav, hvis brændkammeret/kernen leveres som et seriefremstillet byggesæt eller som en samlet præfabrikeret enhed. Enkeltstående eller unikke fyringsanlæg, hvori der blot indgår seriefremstillede elementer, f.eks. ildfaste byggesten, låger, luftspjæld, håndtag og lign, er efter Miljøstyrelsens opfattelse ikke omfattet.

Er komfurer og bageovne omfattet af bekendtgørelsens emissionskrav?

Bekendtgørelsens emissionskrav (kapitel 2) omfatter fyringsanlæg, der enten er

- rumopvarmere jf. bekendtgørelsens § 2, 2). Fyringsanlæg med eller uden kedel, designet til at afgive varme til det rum, hvori det er opstillet, eller
- centralvarmekedler jf. bekendtgørelsens §2, 3). Fyringsanlæg med kedel til opvarmning af brugsvand eller vand til centralvarme, designet til ikke direkte at afgive varme til det rum, hvori det er opstillet.

Hvis det pågældende komfur eller den pågældende bageovn ikke er designet til at afgive varme til det rum hvori den er opstillet, så er den ikke omfattet af bekendtgørelsens emissionskrav.

Det er ikke anvendelsen til madlavning, der ligger til grund for ovenstående vurdering, men hvorvidt ovnen kan opfattes som værende en rumopvarmer, en centralvarmekedel eller hverken eller.

Om afprøvning

Hvis en serie af fyringsanlæg markedsføres i flere størrelser, skal samtlige størrelser så afprøves?

Miljøstyrelsen henviser til praksis for tests jf. de europæiske standarder på området (EN 13240, EN 303-5 m.fl.). For anlægstyper, der tilhører en serie af anlægstyper med samme konstruktion, men varierende størrelse, vil det ifølge de europæiske standarder være tilstrækkeligt at foretage afprøvning af en enhed fra den mindste og største anlægstype, såfremt forholdet mellem den nominelle varmeydelse for de pågældende enheder ikke overstiger 1:1,6 (rumopvarmere) eller 1:2 (centralkvarmekedler). Hvis dette forhold overstiges, afprøves yderligere en eller flere enheder fra anlægstyper af mellemliggende størrelse, således, at forholdet mellem den mindste og største enhed i hvert størrelsestrin ikke overskrides.

Hvis et anlæg er testet med en type brændsel, må det så markedsføres til fyring med andre brændsler?

Fyringsanlægget testes efter standarden. Heri indgår en specifikation af testbrændslet.

Brugeren af fyringsanlægget kan fyre med alle lovlige brændsler (det vil sige brændsler, der er nævnt i biomasseaffaldsbekendtgørelsen <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=13033>), så længe anlægget ikke giver anledning til væsentlig forurening (i dette tilfælde kan brugeren af fyringsanlægget risikere et påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42).

Luftvejledningen (<http://www.mst.dk/Udgivelser/Publikationer/2001/08/87-7944-625-6.htm>) fraråder anvendelsen af kul, petcoke og brunkul i nye fyringsanlæg med en indfyret effekt mindre end 5 MW, hvilket i praksis vil sige i alle brændeovne og -kedler i private boliger private.

Brændeovnsbekendtgørelsen stiller ikke krav om, at fyringsanlægget kun kan markedsføres til anvendelse de brændsler, der er anvendt under afprøvning. Hvis fyringsanlægget imidlertid markedsføres til anvendelse med et brændsel, hvor bekendtgørelsens emissionskrav ikke forventes at kunne overholdes, kan der være tale om dårlig markedsføringskik, hvilket hører under forbrugerbudsmanden.

Særligt om prøvningsattester

Kan man bruge gamle afprøvninger til dokumentation for overholdelse af bekendtgørelsens emissionskrav?

Ja, hvis afprøvningen er sket i henhold til de krav der opstilles i bekendtgørelsen (herunder krav til prøvningsmetode og akkreditering af prøvningslaboratoriet) kan prøvningslaboratoriet på baggrund af en allerede gennemført afprøvninger udarbejde prøvningsattesten.

Hvad skal prøvningsattesten indeholde?

Af bekendtgørelsens § 7 fremgår det, at prøvningsattesterne skal indeholde følgende oplysninger:

- 1) Navn og adresse på den, der har bestilt afprøvningen.
- 2) Beskrivelse af fyringsanlægget eller anlægstypen.
- 3) Navn og adresse på afprøvningsinstituttet og oplysninger om afprøvningsinstituttets akkreditering til gennemførelse af målingerne.
- 4) Anvendt måleprincip og prøvningsmetode.
- 5) Målt emissionsniveau for fyringsanlægget eller anlægstypen.
- 6) Udstedelsessted og -dato for erklæringen samt navn og stilling på den person, der har underskrevet den.

Der er ikke yderligere krav til informationer.

Må man kopiere prøvningsattesten ind i brugervejledningen (A5)?

Ja, gerne.

Kan man bruge en prøvningsrapport som prøvningsattest?

Hvis prøvningsrapporten indeholder de oplysninger, der er specificeret i bekendtgørelsens §7, kan prøvningsrapporten i princippet anvendes som prøvningsattest. Man skal dog være opmærksom på at ejeren af fyringsanlægget skal have skorstensfejeren til at underskrive prøvningsattesten, når fyringsanlægget er tilsluttet. Skorstensfejeren skal umiddelbart kunne finde de nødvendige oplysninger.

Må man udstede prøvningsattester til kunder, der tidligere har købt et fyringsanlæg, som nu markedsføres i overensstemmelse med bekendtgørelsen?

Producenter og importører af fyringsanlæg kan frit vælge at stille prøvningsattester til rådighed for tidligere kunder, f.eks. til download via hjemmesiden eller udlevering via forhandlere, så længe de kun kan benyttes til den anlægstype, prøvningsattesten omfatter, f.eks. ved angivelse af det relevante serienummerinterval.

Prøvningsattesten omfatter jo for eksempel ikke tidligere modeller af samme handelsnavn, som ikke er i overensstemmelse med det eksemplar, der er afprøvet.

Skal prøvningsattesten være på dansk?

Når man tilslutter et fyringsanlæg, skal man have skorstensfejeren til at underskrive prøvningsattesten. Skorstensfejeren skal ikke påtegne prøvningsattester, som er skrevet på et sprog, han ikke forstår. Miljøstyrelsen anbefaler derfor, at prøvningsattester er på dansk eller er vedhæftet en officiel (translatørgodkendt) oversættelse til dansk.

Kan en producent eller importør selv udstede en prøvningsattest for de ovne, der allerede er testet?

Nej, ifølge bekendtgørelsens § 5, stk. 3, er det prøvningslaboratoriet, der udsteder prøvningsattester. Et prøvningslaboratorium kan dog udstede en prøvningsattest på baggrund af en prøvningsrapport fra et andet prøvningslaboratorium, når begge prøvningslaboratorier opfylder bekendtgørelsens akkrediteringskrav.

Hvis prøvningsattesten mangler, er mangelfuld eller er skrevet på et fremmed sprog

Hvad skal skorstensfejeren gøre hvis prøvningsattesten mangler, er mangelfuld eller er skrevet på et fremmed sprog?

Så skal skorstensfejeren ikke underskrive prøvningsattesten. Skorstensfejeren skriver en bemærkning herom i ejendommens ildsteds- og skorstensattest. Skorstensfejeren bør endvidere meddele overtrædelsen til Miljøstyrelsen (intr@mst.dk) med angivelse af dato, fyringsanlæggets navn og model samt tilslutningsadressen.

Selvom prøvningsattesten mangler, kan skorstensfejeren godt godkende den nye installation jf. bygningsreglementet. Installationen vil dog ikke være lovlig jf. brændeovnsbekendtgørelsen og Miljøstyrelsen kan derfor kræve installationen lovliggjort.

Miljøstyrelsen er i færd med at gennemgå de mere end 600 prøvningsattester den har modtaget. Når denne gennemgang er afsluttet vil Miljøstyrelsen offentliggøre en positivliste over fyringsanlæg, hvor Miljøstyrelsen har modtaget en fyldestgørende prøvningsattest. Denne positivliste skal tjene til at understøtte skorstensfejernes arbejde med brændeovnsbekendtgørelsen. I de tilfælde, hvor Miljøstyrelsen har modtaget mangelfulde prøvningsattester vil anmelder blive kontakten mhp. at få forholdet bragt i orden.

Om akkreditering

Er de tyske prøvningslaboratorier akkrediterede i overensstemmelse med bekendtgørelsens krav?

Bekendtgørelsens § 5, stk. 2 stiller følgende akkrediteringskrav: Laboratoriet skal være akkrediteret af DANAK eller et tilsvarende akkrediteringsorgan, som er medunderskriver af EA's multilaterale aftale om gensidig anerkendelse, til at gennemføre de i denne bekendtgørelse nævnte afprøvninger.

Akkrediteringskravet er således i overensstemmelse med kravet i Bekendtgørelse om udpegning og notifikation af bemyndigede organer til at udføre certificerings-, kontrol- og prøvningsopgaver i henhold til EF-direktiv om byggevarer (89/106/EØF) (Lovbekendtgørelse nr. 452 af 24/06/1998).

Man kan se hvilke akkrediteringsorganer der er omfattet af EA's multilaterale aftale på EA's hjemmeside: <http://www.european-accreditation.org/content/ea/members.htm>

Såfremt de tyske prøvningslaboratorier er akkrediteret af et akkrediteringsorgan, der er medunderskriver af EA's multilaterale aftale om gensidig anerkendelse, og såfremt akkrediteringen omfatter prøvning efter DIN/EN 13240, som er udbygget med DIN plus partikelprøvningsmetoden (for rumopvarmere), eller DIN/EN 303-5 (for centralvarmekedler) er akkrediteringskravet opfyldt.

Det er den, der sælger eller overdrager et fyringsanlæg, der er ansvarlig for at sikres sig, at bekendtgørelsens akkrediteringskrav er overholdt (§ 5, stk. 2).

Om prøvningsmetoder

Kan den østrigske prøvningsmetode (ofte refereret til som art. 15a prøvningen) accepteres til at dokumentere overholdelse af bekendtgørelsens krav partikelkrav?

Ja. Målemetoden for partikler i den østrigske art. 15a er, så vidt Miljøstyrelsen er orienteret, tilsvarende DIN+ metoden. Det er bekendtgørelsens grænse på 75 mg/m^3 , der i givet fald skal overholdes.

Kan den amerikanske EPA-test accepteres til at dokumentere overholdelse af bekendtgørelsens krav partikelkrav?

Efter EU-reglerne om gensidig anerkendelse af tekniske forskrifter i det indre marked anerkender brændeovnsbekendtgørelsen partikelemissionstests fra EU og EFTA-lande og Tyrkiet, når disse svarer til den tyske DIN+ eller norske NS 3058-standard. Det overholder den amerikanske prøvningsmetode ikke, og dermed er bekendtgørelsens krav ikke opfyldt.

Særligt om kedler og brændere hertil

Må man udskifte en kedel på et eksisterende fyringsanlæg og bevare den eksisterende brænder, hvis denne ikke er testet?

Nej. Udskiftningen af kedlen på et eksisterende fyringsanlæg er et så omfattende indgreb, at der reelt er tale om en ny tilslutning af fyringsanlægget (eller en tilslutning af brændere til den nye kedel). Den eksisterende brænder skal derfor leve op til bekendtgørelsens krav. Det ændrer ikke på kravet, at kedlen er testet med andre brændere eller til manuel fyring.

Skal løse brændere testes efter EN 15270?

Bekendtgørelsen skriver, at brændere til særskilt montering i centralvarmekedler, skal opfylde samme emissionskrav og at afprøvningen foretages "f.eks. efter prøvningsmetoden beskrevet i EN 15270". Afprøvning efter EN303-5 med en kedel efter eget valg kan også accepteres.

Må en brænder kun monteres på den kedeltype, den er testet sammen med?

Nej, brændere der opfylder bekendtgørelsens krav må eftermonteres på kedler, såfremt dette er forbrændingsteknisk og sikkerhedsmæssigt i orden og kan godkendes af skorstensfejeren.

Brændeovnsbekendtgørelsen ændrer således ikke på muligheden for at kombinere kedler og brændere, udover at de hver for sig eller sammen skal have en gyldig prøvningsattest.

Må en brænder der lever op til bekendtgørelsens krav, eftermonteres på en eksisterende kedel, der ikke er testet?

Ja, det må den gerne, såfremt den eksisterende kedel i forvejen er lovligt tilsluttet og såfremt installationen med den nye brænder er forbrændingsteknisk og sikkerhedsmæssigt i orden og kan godkendes af skorstensfejeren.

Brændeovnsbekendtgørelsen ændrer således ikke på muligheden for at kombinere kedler og brændere, udover at de hver for sig eller sammen skal have en gyldig prøvningsattest.

Om brændsel

Må et fyringsanlæg markedsføres til og anvendes med andre brændsler end den/de type(r) det er testet med?

Ja, det må det gerne, så længe der er tale om lovlig brændsel.

Miljøstyrelsen henleder opmærksomheden på bekendtgørelse om biomasseaffald (BEK nr. 1637 af 13. december 2006).

Miljøstyrelsen gør også opmærksom på, at luftvejledningen fraråder anvendelse af kul, petcoke og brunkul i nye anlæg, der er mindre end 5 MW.

Forhandlere af fyringsanlæg skal endvidere iagttage god markedsføringskik.